

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 8259 Șco., 1909.

CONCURS.

Devenind în vacanță un post de profesor în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan pentru îndeplinirea aceluia se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Specialitatea concurenților să fie istoria universală, a patriei și istoria specială a bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania.

În sensul regulamentului seminarial §. 5 punct 2 alinea b) dela candidați se cere pregătire prescrisă pentru institutele pedagogice de stat, respective pe lângă calificarea prescrisă în §. 122 punct 10 din statutul organic și diplomă de profesor pentru școalele medii cu studiul principal istoria.

Cererile de concurs sunt a se înainta în termenul normal la Consistorul arhidiecezan.

Cererile înrate după expirarea termenului de concurs nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 9/22 Iulie 1909.

Consistorul arhidiecezan.

Regulament

pentru examenul de calificare profesională la institutul seminarial pedagogic din arhidieceza gr.-or. română a Transilvaniei.

§. 1. Candidații de profesori în secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan au să facă examen de calificare profesională la consistorul arhidiecezan (Statutul organic §. 122 punct 10).

§. 2. Pentru catedrele profesionale din secțiunea pedagogică examenul se grupează astfel:

Grupa I.

Pedagogia, Didactica, Psihologia, Istoria pedagogiei.

Grupa II.

Limba română, Limba maghiară, Limba germană.

Grupa III.

Istoria universală, Istoria patriei, Constituția patriei și Geografia.

Grupa IV.

Aritmetica, Geometria, Științele naturale, Fizica, Chimia și Economia.

§. 3. Religionea și limba română formează obiect de examen pentru fiecare grupă.

§. 4. La examenele de calificare profesională se admit numai candidați români ortodocși din patrie.

§. 5. Dela candidați se cer următoarele documente:

1. Carte de botez, că sunt români gr.-or. din patrie.

2. Testimoniu de maturitate dela vre-o școală medie.

3. Diplomă de profesor pentru institutele pedagogice de stat, sau diplomă de profesor pentru școalele medii, cu studii principale din grupa pentru care voiesc să se califice.

4. Practică de cel puțin 2 ani.

5. Testimoniu de conduită dela autoritatea competentă sub a cărei imediată jurisdicție stă candidatul.

6. O scurtă descriere a vieții, în care să se expună fazele mai însemnate din viața candidatului, precum și momentele mai principale, direcțiunea și extensiunea calificării lui.

7. Eventuale alte documente recomandate.

§. 6. Pentru obiectele de învățământ de caracter tehnic, cum sunt: Cântările bisericești, Tipicul, Muzica vocală și instrumentală, Desemnul, Caligrafia, Gimnastica, lucrul de mână, Higiena, se cere diplomă dela un institut cu drept de publicitate, eventual un atestat de calificare specială, pe baza căreia consistorul instituie pe candidați.

§. 7. Examenul este scripturistic și verbal.

§. 8. Suplicile de admitere la examen sunt a se înainta la Consistorul arhidiecezan.

§. 9. Afacerea examenului de calificare aparține competenței senatului școlar.

§. 10. Concluzul consistorial despre admiterea la facerea examenului dimpreună cu aplicația și cu documentele candidatului se dau comisiunii examinătoare. Asemenea se dau comisiunii și temele în scris ale candidatului.

§. 11. Contra concluzului consistorial de neadmitere la examen nu se dau remedii de drept.

§. 12. Deodată cu admiterea la facerea examenului Consistorul instituie pentru fiecare cas concret o comisiune de 3 membri, bărbați specialiști în materia examenului.

Președintele comisiunii este arhiepiscopul, respective vicarul arhiepiscopesc.

§. 13. Membrii comisiunii nu pot fi înrudiți între sine sau cu candidatul până inclusive în gradul al VI-lea de sânge sau al IV-lea de consanginitate de două neamuri.

§. 14. Comisiunea examinătoare își împlinește lucrările sale în sfera proprie de activitate în mod independent atât în ce privește cenzura elaboratelor în scris, cât și examinarea verbală a candidatului și stabilirea notelor de clasificare.

La aducerea hotărârilor se cere prezența tuturor membrilor.

Concluzele se iau cu majoritate de voturi.

Impedecarea de a lua parte la deliberările și concluzele comisiunii este a se notifica în scris președintelui comisiunii, care face arătare la Consistor, cerând numirea altui membru în comisiune.

Tot așa face președintele și în cazul când vre-un membru repășește sau trece din viață.

Despre momentele mai importante și rezultatul deliberărilor și despre concluzele comisiunii se ia protocol în regulă, însemnându-se datul ședinței, obiectele pertractate și concluzele enunțate.

Protocolul se autentice și se sub-scrie de toți membrii comisiunii.

§. 15. În ședința primă comisiunea stabilește chestiunea: care membru din care anumite obiecte examinează. În consecință sunt a se distribui spre cenzurare și temele în scris.

Președintele are drept a pune întrebări la fiecare obiect.

A. Examenul în scris.

§. 16. Examenul scripturistic constă din elaborarea a două teme din disciplinele, la cari se referă examenul.

§. 17. Tema primă o designează Consistorul. Ea va avea de scop să arete cunoștințele generale pedagogice ale candidatului.

§. 18. Tema a doua o alege însuși candidatul din vre-o disciplină, ce aparține grupei din care voiesc a-și câștiga calificarea, indicând totodată și motivele cari l-au determinat la alegerea acelei teme.

Ca temă a doua candidatul poate prezenta și o lucrare a sa dată publicității prin tipar; acceptarea sau neacceptarea ei atârână dela aprecierea Consistorului.

§. 19. Pentru lucrarea temelor se dă candidatului timp de 6 luni, care la cerere se poate prelungi cu alte 3 luni. Prolungirea o dă Consistorul.

§. 20. La lucrările în scris candidatul are deplină libertate a se folosi de mijloace științifice auxiliare, dar în note subliniare are a indica izvoarele de cari s'a folosit.

§. 21. Temele în scris se trimit la Consistorul arhidiecezan, care le dă comisiunii examinătoare cu act oficial.

§. 22. Președintele comisiunii distribue membrilor temele scripturice, începând dela acela, care reprezintă specialitatea disciplinei la care se referă materia tractată.

La apăsarea lucrărilor în scris se consideră: temeinicia, siguranța cunoștințelor, claritatea noțiunilor, corectitatea, dexteritatea și limba în care acelea sunt exprimate.

FOIȘOARĂ.

Activitatea literară a Metropolitului Andrei b. de Șaguna.

(Urmare.)

de Gh. Tulbure.

Adevărat, în *Preacuvântare* spune, că s'a mărginit la „izvoarele cele mai curate ale învățaturii bisericii noastre”, dar cari anume din acestea le-a întrebuințat nu știm, afară doar de cărțile lui Pray și *Lesviodox*, pe care le amintește într'un loc. La pagina 74 constată însuși, că „pentru ursita cea mășteră, ce a avut ortodoxia noastră până în zilele noastre puține izvoare avem pentru istoria cea veche a bisericii ortodoxe”. Și cu toată dreptatea. Pentru că, afară de „istoria bisericii românilor” alui *Petru Maior*, apărută în Buda la 1821, afară de „istoria bisericească” a lui *Lesviodox*, apărută în București la 1842, afară de *Diptichonul* metropoliei din București și doar de „Actele și fragmentele” lui T. Cipariu, (1855) ce alte izvoare istorice i-ar fi putut sta la îndemână? Iar pentru ca să cerceteze și să consulte însuși bibliotecile mari, să scormonească și să descifreze însuși acte și documente vechi, Șaguna, — cu toată erudiția și dragostea lui de știință, — n'a fost în stare, în urma poziției și a chemării sale. Operele pe care s'a bazat însă, Șaguna le-a folosit constient și aceea ce-a așternut pe hârtie a fost pentru dânsul adevărul curat. Și astfel numai, ca înzultă se poate considera titlul de „falsificator” al istoriei bisericești, cu care l-au învred-

nicit unii scriitori bisericești din zilele noastre, pe acela, care înainte de toate ținea strâns la curățenia adevărilor dogmatice, canonice și istorice ale bisericii sale.

Fără să cercăm a intra în amănunte vom suleva aici câteva din teoriile istorice ale lui Șaguna, din cari parte se susțin și azi, parte sunt supuse criticii. Astfel, cu privire la originea și vechimea creștinismului la români, Șaguna întemeiat pe „Viețile sfinților” și pe alte mărturii istorice vechi formulează aserțiunea, că creștinismul nostru datează încă din epoca colonizării Daciei, sădit fiind prin ostași și coloniști romani, și în consecință poporul român, când apare pe scena istoriei, ca o individualitate etnică deosebită, eră deja creștinat de veacuri. Teoria aceasta azi a devenit dogmă istorică generală și Șaguna esage-rează cel mult, când afirmă, că biserica românească și-a avut organizația sa proprie încă din veacul al IV-lea d. Cristos, când se pomenesc câteva nume de episcopi în Dacia.

Într'un capitol special se oprește asupra începuturilor literare ale bisericești, scoțând la iveală principii bisericești originale de a ține în cinstă limba credincioșilor, prin ti-părirea în această limbă a cărților rituale și întrebuințarea ei ca limbă liturgică.

În legătură cu aceasta nu uită să accentueze, că principiul acesta atât de înalt și folositor în biserica românilor, din principala greșii situațiuni politice a acestui neam, a ajuns numai târziu să se poată valida. Dar deși ierarhie națională și limbă proprie n'am avut până târziu,

în suta XVII-a, cărți bisericești însă pe limba românească s'au scris și s'au tradus, chiar înainte de aflarea tiparului.

Ba, după mărturisirile unui scriitor slav¹⁾ chiar și liturgia ar fi fost tradusă românește încă din veacul al XII-lea păstrată fiind la preoți în manuscris cu litere *grecești* și slavonești. Iar pe temeiul scrierii bizantinului *Kedrenos* susține cu toată tăria vechea dogmă istorică, astăzi din multe părți răsturnată, că în Ardeal ar fi fost ierarhie bisericească orientală încă din veacul al IV-lea, venind din Byzanț și stând în legătură canonică cu dânsul.²⁾ În legătură cu aceasta expune și cunoscuta părere despre încreștinarea ungarilor, prin venirea și așezarea aici a călugărului Ierotei, pe care o sprijinește și cu aserțiunile istoriografului,³⁾ pe care regele unguresc Ștefan cel sfânt, a moștenit-o dela tatăl său Géza, care, acesta, iarăși o că-pătase dar dela împăratul bizantin Ducas.

În capitolele următoare urmărește dezvoltarea istorică a acestei presupuse ierarhii ortodoxe române din Ardeal, constatănd, firește, lipsa urmelor istorice, care să dovedească și să lămurească desfășurarea vieții noastre bisericești în cursul veacului de mijloc. Începând cu veacul al XV-a însă află câteva mărturii istorice, de care se leagă cu tot dinadinsul pentru sprijinirea părerilor sale.

¹⁾ Cf. Szavoy Emanskoe Sveatoie Blagovestvovanie, Praga 1840.

²⁾ Cf. Timon S, Imago antiquae Hungariae III. 1.

³⁾ Cf. Budai Esaiás, Közönséges Historia II. § 62 și Magyarországi történeti Balay L. Lipse 1852 p. 45.

Asupra fiecărei teme membrii comisiunii își prezintă părerea în scris și motivată.

§. 23. Terminată prin singuraticii membri ai comisiunii examinarea temelor în scris, președintele convoacă pe membri la ședință în scopul de a delibera asupra lucrărilor și a satori notele de clasificare.

Notele de clasificare sunt: 1, distins; 2, foarte bine; 3, bine; 4, îndestulitor; 5, neîndestulitor.

Notă generală nu se dă.

Expunerea părerilor asupra lucrărilor scripturistice se face începând cu tema dată de Consistor, apoi se trece asupra celei alese de candidat. Mai întâi se ascultă părerea membrului, care reprezintă îndeosebi specialitatea, careia aparține lucrarea, urmează apoi părerea celorlalți din comisiune în ordinea designată de președinte.

§. 24. Dacă rezultatul examenului este cel puțin îndestulitor, se pune termen pentru examenul verbal care are să urmeze cel mult două luni dela prezentarea temelor scripturistice la consistor.

În caz de rezultat nefavorabil al examenului în scris fie și numai din o singură temă, candidatul nu se admite la examenul verbal, ci președintele cu raport în scris transpune actele Consistorului.

Contra concluziei comisiunii examinătoare la clasificarea temelor nu se admit remedii de drept.

B. Examenul verbal.

§. 25. Examenul verbal se erte asupra tuturor obiectelor din grupa pentru care candidatul s'a anunțat la examen, având de scop să constate, dacă candidatul dispune de cunoștințele necesare în măsură îndestulitoare și dacă le știe preda în mod metodic.

§. 26. Ordinea examinării stabilește comisiunea în o ședință înainte de începerea examenului verbal.

§. 27. După terminarea examenului verbal se statorcesc notele de clasificare din singuraticile obiecte.

Fiecare examinator face propuneri pentru nota de clasificare, iar comisiunea examinătoare decide.

La cerere părerea singuraticilor membri din motivele ei este a se însemna la protocol.

Rezultatul eminent din un obiect nu se consideră ca echivalent pentru rezultatul din alt obiect.

§. 28. Terminat și examenul verbal, președintele înaintează Consistorului actele referitoare la examen.

§. 29. În caz că candidatul a susținut examenul de calificare cu calculul cel puțin îndestulitor, i se dă testimoniu de calificare pro-

fesorală cu indicarea notelor de calificare stabilite de comisiunea examinătoare.

Testimoniul de calificare îl estradă Consistoriul arhidiecezan.

§. 30. Taxa examenului de calificare este 40 coroane, care în sensul §-ului 125 din Statutul organic intră în fondul școlar eparhial.

Taxa se solvește la Consistor.

§. 31. Obținând candidatul la examenul oral calculul neîndestulitor din un singur obiect, poate face examen de corigență după 3 luni de zile. Obținând calculul neîndestulitor din două obiecte, poate face examen de corigență după 6 luni de zile.

Dacă la examenul de corigență candidatul a obținut din nou calculul neîndestulitor, poate repeta după un an examenul din toate obiectele.

§. 32. Dacă candidatul la facerea examenului a raportat calculul neîndestulitor din mai multe obiecte, atunci după un interval de 1 an poate să repeteze întreg examenul — afară de cel scripturistic.

Terminele examenelor de corigență le stabilește Consistorul.

§. 33. Repetirea examenului din toate obiectele se poate face numai odată.

§. 34. Regulamentul acesta intră în viață după publicarea lui.

Prin dispozițiile acestui regulament se scot din valoare dispozițiile regulamentului sinodal din 1875.

Nr. 109 Sinod.

Votat în ședința sinodului arhidiecezan, ținută în Sibiu la 11/24 Aprilie 1909.

Ioan Mețianu m. p.
arhiepiscop.

Mateiu Voileanu m. p.
notar general.

Discurs ocașional

rostit din prilejul încheierii anului școlar la seminarul „Andreian”

de prof. A. Bratu.
(Fine).

Când însă va vedea țărânul român, că venitul său — în urma indemnului luat dela învățător — i s'a sporit barem și numai cu un filer pe zi, atunci cu dragă inimă jertfește și pentru școală și pentru alte instituții culturale, căci e din fire recunoscător.

Iar când se va vedea, că prin tovarășii puse la cale și conduse de preotul înțelept și învățătorul luminat — condițiile de traiu devin din ce în ce mai ușoare, și că roadele muncii de peste an rămân pe seama și folosul celui ce le-a eșonisit, atunci ați luat totodată și spre binele propriu, nu numai a obștei, care acum e mai darnică decât în trecut și vă răsplătește înșutit ostenelele.

Să țineți minte, că — dupăcum se exprimă un învățat:

„Cooperațiunea înseamnă a ajuta pe alții, ajutându-te pe tine însuși; nu zice a ajuta pe alții fără a te ajuta pe tine însuși; aceasta ar fi prea mult”. (Căl. Coop.)

Drept aceea munca să vă fie străbătută întotdeauna de un spirit social și să nu vă isolați cu desăvârșire interesele proprii de ale obștei, pentru că acest lucru ar aduce cu timpul pagube simțitoare.

Să vă dați seama, că isolați și cu puteri singuratică nu veți putea suporta lupta în vârtejul atâtor patimi; nu veți putea învinge greutatea vieții din ce în ce mai mari și mai puțin veți putea schimba în mai bine o alcătuire socială.

Luști pildă dela pasările călătoare, dela stolul de coroi, cari în sborul lor spre țări îndepărtate se întovărășesc, se organizează, orânduindu-se în formă de ic, cu cei mai oțeliți sburători în frunte, ca astfel să poată învinge mai ușor rezistența aerului; luați exemple din viața albinelor, cari — deși sunt niște ființe gingașe, cu puteri destul de modeste — totuși prin o muncă înfrățită și armonică, produc lucruri cari ne pun în uimire.

Să ne gândim la împrejurările grele în cari ne aflăm și cari tind la subțierea și ruperea legăturilor, cari ținneau până mai deunăzi preotul și învățătorul aproape de popor.

Aceste legături nu le putem restabili și întări, decât numai prin tovarășii economice.

Tot acestea trebuie să formeze zidurile de apărare și împotriva unor curente socialiste, primejdioase, cari au început să-și sepe alvie și prin satele noastre. Înșoțirile economice trebuie să propage și spiritul de inițiativă, de care suntem lipsiți aproape cu desăvârșire în cele economice; prin ele trebuie să se deștepte gustul și meșteșugul de a câștiga și păstra și spori venitele, la care țărânul e îndreptățit în urma muncii sale; în sfârșit prin acestea se poate ajunge la o închegare socială, prin trezirea și cultivarea sentimentului de solidaritate, din lipsa căruia multe din încercările noastre rămân bătăi!

Pe lângă tovarășii de copii și tovarășii plugarilor vom mai lucra și la înființarea de reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericilor și eșutorarea săracilor etc. ca astfel spiritul de solidarizare să se propage în toate direcțiile, la toate vârstele, spre binele și folosul obștesc.

Iubiților elevi!

V'am arătat calea ce ar fi să urmați pentru înstărire a poporului nostru dela sat, în mijlocul căreia vă va duce soarta azi mâine și care vă așteaptă cu brațe deschise, cu inimă curată și cu rugămintea de a-l face părtaș la comorile sufletești, ce le ați adunat în școală. La voi privește cu nădejdi de mai bine în viitor.

Și la un viitor mai bun numai prin îmbrășarea tovarășilor putem ajunge. Lucrarea în direcția aceasta să devină pentru unul fiștecare una dintre cele mai însemnate probleme ale vieții, prin realizarea căreia veți ușura sarcina grea a țărâniei și veți binemerita recunoștința generațiilor viitoare.

Lucrarea mântuitoare o puteți începe fără multă întârziere, căci veți avea sprijin puternic în omenia și deșteptăciunea firească a țărânului român.

Numai voi să fiți oameni la înălțimea chemării!

Și pentru înjghebarea și înflorirea întreprinderilor economice — ca și pentru progresul oricărei instituții culturale, se recer oameni luminați cu caractere firme, de o putere morală extraordinară; se recer oameni în sufletul cărora este puternic îndemnul de a lucra împotriva răului și viu dorul de a vedea pretutindenea înstăpânit binele.

Trebuie să fiți cu ochii deschiși la toate, ce se întâmplă în jurul nostru, să observați repede toate neajunsurile, toate scăderile și ticăloșiile și mai presus de toate să aveți curajul, forța morală de a lua imediat măsurile de îndreptare. Căci răul neobservat sau acoperit crește și se sporește pe zi ce merge și odată ne omponem numai că se aprinde cu vâlul cel acoperea și izbucnește cu o putere sdrobitoare, ca un vulcan ce puztește cu lava sa întreagă împrejurimea.

În rândul al doilea sufletul fiecăruia trebuie să devie un acumulator de energie morală din ce în ce mai puternic pentru a se putea hotărâ repede la încetățănirea binelui, la introducerea mijloacelor de îmbunătățire, observate aiurea sau cunoscute din propria experiență.

Această energie morală să devie în suflet din ce în ce mai expansivă să se dorească cât mai mult a fi tradusă în fapte, să fie o energie vie, care pune în mișcare înfăptuește „ideile mari și nobile ce răsar în spiritele alese”, și care stărpește în germen răul.

Numai îmbrăcați cu haina curățeniei sufletești și conduși de o voință tare veți putea pași cu demnitate în fruntea satelor și instituțiilor, a căror soartă o veți determina prin ținută bărbătească și hotărâtă.

Numai așa putem nădăjdui și noi un spor în muncă de mântuire națională ce veți desfășura o, și numai în cazul acesta își va revărsa și Atotputernicul binecuvântarea cerească asupra pașilor noștri.

În credința — că veți fi conduși întotdeauna de principiile ce vi-le-a hărăzit petrecerea în bănoile școlale la acest institut și stăruințele obositoare ale profesorilor — și că veți lucra din toate puterile la realizarea speranțelor ce le legăm de voi — vă zicem un rămas bun și la revedere pe câmpul de muncă pentru binele și înaintarea neamului!

Nr. 8225 Bis.

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de unamie (1000) coroane dela stat cu menițiunea de a-și completa la vre-o universitate studiile tinerii clerici absolvenți ai cursurilor teologice din seminarul arhidiecezan, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Cereri de concurs sunt a se înainta în termen normal la consistorul arhidiecezan instruate cu următoarele documente în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu dela medic despre starea sanitară.

Astfel, pomenește pe mitropolitul Ioanichie, care în veacul XV-lea păstoria pe românii ortodoci cu reședința în Bălgrad, obținând dela regele Mateiu Corvinul o scutită de zeciuială pentru preoții maramureșeni. Despre „Arhiepiscopul de Transilvania”, — căruia diploma regelui Vladislav supune mănăstirea din Peri și pe egumenul ei Ilarie, — susține deasemenea, că a fost al românilor ortodoci. După ce înșiră, pe urmă, încă câțiva mitropoliți, păstrați de diptichonul bisericesc, închină un capitol separat titlaturii acestora de „arhiepiscopi și mitropoliți”, arătând îndreptățirea acesteia în raport cu diecezele episcopilor sufragani. Teoria aceasta istorică, de care Șaguna s'a folosit mai ales în luptele sale pentru restaurarea vechii mitropolii ortodoxe, în urma cercetărilor mai nouă asupra trecutului bisericii noastre, a dat naștere unor aprige controverse între istoriografi bisericești de astăzi, și dacă încă n'a putut fi răsturnată cu desăvârșire, unii scriitori au abandonat-o, iar alții o consideră de chestiune încă deschisă. Fără să intrăm în meritul acestor controverse, constatăm numai, că Șaguna, pe temeiul isvoarelor, cari i-au stat la îndemână, a juns în mod firesc să clădească teoria mitropoliei din Bălgrad, de care și altcum avea neapărată trebuință în nizuințele sale de a-și reaseza biserica pe vechile temelii canonice.

Mănuind cu istoricul mitropoliei, după ce pomenește de cele câteva mănăstiri românești dela poalele Carpaților, se oprește la actul unirii unei părți a românilor cu biserica Romei, la tratarea căruia întrebuintează mai ales re-

vista lui Laurian și Bălcescu: *Magazinul istoric din Dacia* (1842). În firul istorisirii polemizează cu un scriitor, al cărui nume însă nu-l amintește.

Urmează, iarăși pe scurt, epoca de umilire a supremației sârbești de care sa s'a ocupat și în promemoria, după terminarea căreia ajunge la cel dintău episcop național, dela unire, la Vasile Moga, a cărui păstorie o tratează cu pietatea, care se datorește unui antecesor în scaun.

Cu suirea sa proprie pe tronul vlădicesc, cu amintirea evenimentelor mai marcante din viața bisericească în cursul păstoririi sale și cu dorința nepotolită și adesea repetată a sa, de a vedea reînființată vechea mitropolie de Bălgrad, își sfârșește Șaguna manualul de istorie bisericească.

Abstragând dela temeinicia cercetării critice a isvoarelor și dela puterea de rezistență a unora din argumentările și teoriile acestei opere, ținem să relevăm singur momentul, că istoria bisericească a lui Șaguna e superioară celorlalte scrieri ale sale, — afară de dreptul canonic, — față de cari se distinge chiar și prin stilul curgător și energetic. Valoarea ei crește și prin faptul, că multă vreme a fost singurul manual de acest fel în seminariile pedagogice teologice și isvorul principal pentru lucrările, care s'au alcătuit mai târziu.

Și dacă valoarea acestei scrieri astăzi a scăzut mult în fața științii istorice, să nu uităm, că Șaguna a brăzdat și aici în ogor aproape înțelenit și să nădăjduim, că lipsurile operii sale vor fi umplute cu prisosință de tinăra ple-

iadă a scriitorilor de istorie bisericească, care începe a se afirmă cu tot mai multă siguranță și tărie.

De încheiere notăm, că istoria bisericească a lui Șaguna, a apărut și în limba germană, tradusă fiind de un profesor al seminarului teologic. Ea poartă titlul: *Geschichte der griechisch-orientalischen Kirche in Oesterreich*. Hermannstadt, 1862.

C. Scrieri omiletice.

Trebuința de a se lumina poporul din partea preoților prin vestirea cuvântului de învățătură a simțit-o Șaguna îndată după ce a intrat în Sibiu, ca episcop al românilor gr. or. din Ardeal.

Deja în cea dintău pastorală a sa, dela 12 Februarie 1848, în care vestește clerului și poporului, că Maiestatea Sa „s'a îndurat preapărintește a-l denumi de episcop al Ardealului”, Șaguna se îndreptă către preoțime cu cuvintele acestea:

— „Dar, ca să nu las neîntrebuințat nici un prilej, prin care s'ar putea folosi atât preoțimea, cât și întreg poporul nostru, pentru aceea bine știind cu celipsă mare are poporul nostru de a căpăta învățătură, de a se desăvârși și a se lumina, *poftesc pe întreaga mie iubită preoțime, ca să se nevoiască a se întocmi și a spune cuvântări bisericești, adecă a învăța și a lumina pe poporeni noștri.*

(Va urma).

5. Declarație în scris, că după terminarea cursurilor academice va intra în serviciul bisericii la postul care îl va designa autoritatea bisericească.

6. Eventuale alte documente recomandatoare.

Cererile intrate după expirarea termenului indicat nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința sen. bis. ținută la 7 Iuliu 1909.

Consistorul arhidiecezan.

Preotul, ca centru al mișcărilor din popor.

Lucrare citită în conferința preoțească din tractul protopresb. al Lupșei, ținută la 21 Maiu v. (ziua sfinților Constantin și Elena), anul 1909 în parohia Lătureni

de preotul Eugen Munteanu.

Instituția preoției din timpurile cele mai vechi, ba chiar în era păgânismului, purta în sine timbrul originalității divine, și ca atare reducându-și originea la însuși dumnezeirea, administratorii ei, ca slujitorii văzuți ai dumnezeirii, să bucurau de o deosebită cinste în fața obștei, care socotindu-i pre ei de tot atâtea făclii, menite să răspândească prin razele lor lumina binefăcătoare și mântuitoare, după care să urmeze în căile nesigure ale veștii, îi îmbrățișa și impresura cu multă cinste și dragoste, considerându-i oareși cum, nu de niște ființe asemenea lor, ci de niște factori coborâți dela însuși providența, ca să arate căile mântuirii, și să ferească omenimea de periculi.

Acei sacerdoți din timpurile antice ce altă menire aveau, pre lângă aceea, că erau ispravnicii lucrărilor jertfirii, decât ca să fie și conducătorii naturali ai poporului lor, având să poarte la inimă mai mult decât orice soarta și binele poporului? Și până ce acesta vedea în preoții săi pre conducătorii desinteresăți și devotați binelui său, îi și învrednicea de respectul său, dându-le toată stima și dragostea cuvenită slujitorilor.

Așa era aceasta atunci și așa este astăzi, când aflându-ne în era creștinismului sublim, a cărei taină, precum explică apostolul Pavel lui Timoteu: „este prea mare, arătându-să chiar D-zeu în trup”, espreș ni se poruncește preoților, sacerdoților de astăzi, prin însuși D-zeul întrupat, Mântuitorul Isus Cristos, să fim „lumina lumii”, „sarea pământului”, „păstorii turmei lui Cristos”, mai numindu-ne chiar și „îngerii D-lui atotputernicului și împreună lucrători ai lui D-zeu”. Sf. Ioan Gură de aur explică preoția așa: „Deși preoția să săvârșește pe pământ, totuși ea trebuie să se numere în cea și în rândul lucrurilor cerești, pentru că omul, nici îngerul, nici arhanghelul, sau oare care altă putere zidită, ci singur mângâietorul Duhul sfânt a așezat această rânduală, și încă pre omenii, cei ce viețuiesc cu trup i-au învățat, să urmeze serviciul îngereș”. Iară sf. Grigorie zice: „Preotul arhanghel stă cu îngerii, aduce docșolgia cu arhanghelii, înaltă jertfe altariului sfânt, lucrează cu Cristos sfințirea”.

Mărețe și sublimă numiri și esplicări acestea, cari trag după sine mari sarcini și învolvă în sine chemare mărească cu îndatoriri sfinte și ideale.

Multe sunt datoritățile sublimiei chemării preoțești, căci acestea nu se măginesc numai la aceea, ca să ne rugăm în numele poporului și pentru popor, să plinim sfintele jertfe, să săvârșim sf. taine, cu un cuvânt, să administrăm cele sfinte cum apost. Pavel ordonă lui Timoteu: „Mai înainte de toate să faceți rugăciuni, cereri, făgăduințe, mulțămite pentru toți oamenii”, căci mai avem și altă menire, și anume, ca prin învățăturile noastre și prin pildele vieții noastre neprihănite să fim tot atâtea stele conducătoare, tot atâtea lumini, na ascunse sub obroc, ci puse pe masă, pentru ca turmele cuvântătoare ce se află în întuneric, orbecând în răutăți pe cărările peririi, să se atragă spre acea lumină, ca spre izvorul mântuirii lor. Avem noi preoții deci sfânta datorie, să fim turmele noastre păstori conducători către casașul binelui vecinic și temporal, silindu-ne în tot chipul a afla căi și mijloace, cum și prin ce am putea face turmele noastre tot mai ferice, ferindu-le de lupii răpitori ai neștiinței și ai patimilor, ca astfel la finalul chemării noastre să le putem reda Celui ce ni le-a încredințat, nu numai întregi și neștirbite, ci încă sporite în bine și înaintare.

Intr'adevăr, grea ne este chemarea pe care am luat-o asupra noastră, căci iată cu ce suntem asemănați: cu lucrătorul de pământ, lucrătorul de vie, boul celui ce trieră. De aceea sf. Grigorie teologul meditănd asupra sarcinei grele a

preotului afirmă, că: „Să știe preotul cum i se cade lui a păstori și a îndrepta cu scop bun turma încredințată, este învățătura învățăturilor și măiestria cea mai înaltă”.

Spicuiind eu chiar de această înaltă și sublimă măiestrie, și anume, pentru că să arăt mijloacele — cum am zice — magnetice, prin cari să putem atrage tarma, ca atrăsă fiind să putem lucra cu ea, în tocmăi ca și cu ceara înmuiată prin căldura focului, aceea ce ni se cere, adică călăuzirea ei la pășunea binelui și a bunăstării sufletului și truștii, toate acestea le redă la cuvenite apostolului Pavel, scrisă cu multă dragoste către Tit și Timotei: „Cuvine-se vouă să fiți fără prihană, nefăcând spre plăcerea voadstră, nu sumeți, nu iuți, nemănoși, nesfădăși, nepoftitori de rgonisire spurcată, de cari de toate fugiți și urmați dreptate, buna credință, credința, dragostea, răbdarea, blândețea, ca întru toate să vă dați pildă de fapte bune!”

Aceste sunt tot atâtea însușiri recurate la un păstor de suflete, cari sunt a se lua totodată și ca mijloace pentru cel ce le posedă pe deplin întru a întruni încrederea și dragostea neclintită a turmei ce o păstorește, fără de cari un preot nu va putea face nimic, absolut nimic, nici un pas întru împlinirea sacrelor sale datorințe ce i sunt impuse de D-zeu sub cea mai grea răspundere.

Mă voiu mărgini deci pe lângă citatul de mai sus, pe care îl voi explica mai pe larg, vorbind în special de fiecare recerință.

Preotul să fie înainte de toate fără prihană, nefăcând spre plăcerea sa, cucerind și model de onestitate. Aceste sunt cele dintău și fundamentale însușiri, pe cari trebuie să le aibă preotul ca mijloc spre a-și susține aza în poporul său și a se bucura la acesta de stima și respectul cuvenit. Dar și zace în firea lucrului, ca preotul, fiind păstorul oilor lui Crs. și înainte stătorul călăuză — cea înfricoșată și rugătoare către D-zeu — să se ferească de patima îmbuibării, a desfrâului și a resătiului și să se ferească a face în viața sa astfel de fapte, cari să l deo-vească în fața turmei sale, căci rugăciunile unui astfel de preot pătimăș poporul le va socoti de zadarnice înaintea scaunului îndurării. Această i se poate întâmpla atunci, când perzându-și trezvia minții, fie din beție, fie din alte patimi, să dimită la astfel de lucruri, ce nu numai că-i întunecă strălucirea pe care ca un luminător trebuie să o aibă, ci ce e mai mult, îl împinge și la neglijarea oficiului său, ba chiar îl face neapțin slujba și chemarea sa, și în loc să devină cu drept cuvânt o sentinela a sufletelor păstorite, rjunge o groază, de care spăimântându-se turma, să espune rătăcirii celei mai condamnabile.

(Va urma.)

Din protopresbiterate.

Cercular

cătră toți On. D. preoți din protopresbiteratul gr. or. rom. Dej.

Prin această convoc. a X-a conferință ordinară a preoției din acest tract, ce se va ține în Ciceu-Gurgești la 19 Iulie a. c st. v. 8 oare dimineața.

Programa:

1. Serviciu divin la 5½ ore dimineața.
2. Predică de par. Zaharie Manu e-vent. Gavril Mieu.
3. Vizitarea arhivei parohiale.
4. Deschiderea conferinței.
5. Critică asupra modului săvârșirii sf. liturgii, asupra predicii etc.
6. Rezoluțiunea Venerabilului Consistor Arhid. privitoare la concluziile conferinței a IX din 1908.
7. Referadă asupra rapoartelor preoției.
8. D'sertațiunea parohului Teodor Cotuțu: „Cum s'ar putea feri poporul de procese?”
9. Infintarea de fonduri parohiale pentru trebuințele biserice.
10. Raportul comisiunea pentru procurarea de cărți la biblioteca protopresbiterală.
11. Raportul și rațiociniul despre starea bibliotecii protopresbiterale în anul 1908.
12. Comunicări oficiale.
13. Propuneri.
14. Sta'orirea locului de întrunire a conferinței în proxima și a obiectelor de perferat în aceea.

Deș, 4 Iulie st. v. 1909.

Teodor Hermann
protopresb. gr. or.

NOUȚĂȚI.

Desmințire. S'a ridicat din partea ziarului „Drapelul” bănuiala, că memorandumul înaintat înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Meșianu, ca preșident al sinodului episcopesc, în contra alegerii părintelui protosinodal Dr. Bădescu de episcop al diecezei Caransebeș, ar fi fost publicat în unele ziare cu consentimentul, ori chiar din ordinul I. P. S. Sale. Suntem autorizați a da acestei presupunerii de rău gust cea mai categorică desmințire. La mitropolie se păstrează secretul oficios cu cea mai mare sfințenie, și din actele intrate la mitropolie nu se divulgă nimica, cu atât mai puțină se dau actele însăși publicității.

Telegramă de mulțumire. Maiestatea Sa Monarhul nostru a trimis regelui Carol al României o telegramă de mulțumire pentru primirea călduroasă făcută arhiducelui moștenitor de tron și soției sale în România.

Răscumpărare. Dnul Dr. Ilie Ben, medic în Sibiu donează fondului cultural arhidiecezan 20 cor., drept răscumpărare a feliicităților de ziua onomastică.

† George Ventura, distins ziarist român, a încetat din viață în etate de 69 de ani. A fost înmormântat alaltăieri Sâmbătă în București. Odihnească în pace!

Martiri. Iubirea de neam și lupta ce se poartă în Macedonia pentru liberarea aromânilor de sub înfrâurirea grecismului, iarăși au cerut jertfe de sânge. La Ianina, în săptămâna trecută, grecii au asasinat pe frății Bodași, doi luptători de frunte ai aromânilor, și au rănit pe alți doi oameni de inimă. Aceleași fapte blamabile se anunță și din alte părți macedonene.

Rectificare. În „Publicațiunea” „Albini”, privitoare la em. IV de acții apărută în numărul trecut este a se ceti: „Terminul pentru prima optare....” și nu sortare, cum din eroare s'a publicat.

Din Bucovina. Autoritățile școlare bucovinene, ca să nu rămână cu mult mai jos de alte autorități „patriotice”, au interzis profesorilor, învățătorilor și funcționarilor de a urma cursurile curat culturale ce s'au deschis la Valenii de Munte. Se tem oare stăpânitorii din Bucovina, că prea se deșteaptă românii bucovineni? Dorim să nu scape, de ceace se tem.

Nu este expulsat. Contrar știrilor aduse în zilele trecute, se vestește din Rom., că scriitorul rus Maxim Gorki nu este expulsat din Neapole. Poetul trăește la Capri cu totul retras și nu primește decât pe amicii săi intimi. Poliția italiană n'are să turbure liniștea poetului.

O achitare. Advocatul Anghel Rădulescu, care împușcase în Mai pe sublocotenentul Foscalina când cu turbările dela Giurgiu între civili și ofșerii roșiori, a fost achitat de curtea cu jurați și pus în libertate.

Palmieri petrificați. Intr'o vale din apropierea comunei Ruskberg, lângă Caransebeș, s'au găsit rămășițe interesante din flora străveche a Ungariei. Stâncile cu prind dumbrăvi întregi de palmieri petrificați, cu franze de o mărime extraordinară. Acest soi de palmi ezi nu mai există. Muzeul grologic din capitală a dispus transportarea rarităților descoperite.

Din despărț. Asociațiunii. Despărțământul Făgăraș al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține adunarea generală: Luni în 2 August (20 Iulie) 1909. (Ziua sfântului Ilie) în comuna Voila, la care sânt poștiți a participa toți membrii sprijinitori ai acestei instituțiuni.

Corsetul. O dșoară din Sătmă, cu numele R. za Weiss, făcându-și toaleta, s'a strâns tare în corset, ca de obicei. Plecând la o vizită, deodată fata s'a simțit rău, și a căzut la pământ fără simțire. Doctorul sosind a constatat moartea în urma unei paralizii de inimă, produse de corsetarea prea strânsă. Moda!

La cutremurul de pământ, întâmplat acum câteva zile în provincia Elis din Grecia, s'au distrus două mii de clădiri dintr'un singur oraș, Amalia, iar 12 sate au fost cu totul dărâmate. Număroase cadavre zac sub ruine. Câteva sute de persoane s'au scos de sub dărâmături. Au rămas fără adăpost vre o 10 mii de oameni, cari stau pe strade, prin grădini și prin curți.

La fondul Dr. D. P. Barciannu pentru ajutarea soralilor (calfelor) fără lucru au mai dăruit Dr. Iuliu Vlaicu, can. de adv. 20 bani; Augusta Urdea și Octavian Simion 40 bani; Romul Botezan, inv. 20 bani; Vistor Păcală, profesor 40 bani; Moise Frățilă, dir. școl. (Reșinar) 20 bani; Vic. Tordășianu, preșident 10 bani; Iuliu Henteș, func. 20 bani; Valeriu Pop, învățăcel oritor 50 bani și Teofil Căliman, învățător (Reșinar) 20 bani.

Sfârșitul lumii! Șeful și întemeietorul unei secte religioase americane, dl Sank Sandford, profetește sfârșitul lumii pe: 15 Septembrie, Mercuri seara, la orele 10 și 20 minute. Șeful își provoacă credințioșii să fie gata, și îmbrăcați cu toții în haine albe ca ninsoarea să se urce pe vârfuri de case: cerul atunci se va deschide, pământul se va sfărma în praf și pulbere, iar soarele va rătăci încoace și încolo prin văzduh, nimenea și nimic nu va scăpa de peire, afară de — Sandford și de credințioșii sectei sale, care, după cum garantează șeful, de pe vârfurile caselor vor sbura în împărăția vieții celei de veci imediat, Mercuri la atâtea ore și 20 de minute fix.

Atacat de o feară. Din Racovița primim următoarele: Un țăran de aici, D. Stoice, s'a dus mai în zilele trecute s'aduoc lemne dela pădure. Cum mergea la deal, văzu deodată la câțiva pași o ursoaică și doi pui. Ursoaica, poate fiind că avea pui, s'a repezit cu furie asupra țăranului, care a primit-o cu o lovitură de săcuri în cap. De nou s'a aruncat ursoaica și mai furioasă. În lupta ce a urmat între feară și om, acest din urmă era să fie omorât, de cumva puii de urs n'ar fi luat-o la fugă urlând; ursoaica atunci și-a lăsat din ghiară victima și s'a luat după pui la vale. Omul plin de sânge a mai avut putere, să vină acasă, rănit la braț și la piept, iar în ziua următoare a fost transportat la spitalul din Sibiu, unde i se dau îngrijirile trebuincioase.

Tinerimea studiosă din Saliste își va ține obicinuita petrecere de vară Duminecă, în 1 August st. n. la „Neted”. La cas de timp nefavorabil seara în sala festivă a școlii.

Petrecere în Mercurea. Tinerimea studiosă din Mercurea invită la petrecerea de vară împreună cu jocul ce se va aranja Luni, la 2 Aug. n. anul curent în sala hotelului la „Trei Arabi”. Inceputul precis la 8 oare seara. Venitul curatește destinat pentru scena școlară din loc. Suprasolviri se primesc cu mulțămite și se vor cuita publice.

Cărți și reviste.

Anuarul școlii comerciale superioare gr. or. române din Brașov pe anul XL al existenței sale, publicat de A. Vlaicu, director, cuprinde, afară de date școlare, o lucrare sub titlul „Situatiunea școlii noastre după 40 de ani de existență”, de A. Vlaicu. Personalul didactic se compune din un director, 11 profesori și mai mulți cateh. Numărul elevilor în trei clase a fost la finea anului 91. În anul școlar expirat au fost provăzuți cu atestate de maturitate 22 de absolvenți. La sfârșitul anuarului se arată și drepturile principale de care se bucură absolvenții școlii comerciale.

Oficială.

Aducem la cunoștința on. preoți din parohii, ca întrucât au afaceri la oficiul cassei consistoriale să-și întocmească astfel lucrurile, încât să se poată prezenta la oficiul casei înainte de amezii, căci după amezii cassa nu funcționează pentru partide. Oarele oficiale sunt dela 8—12 a. m., afară de Sâmbăta, Dumineca și sărbători.

Nr. 409/protop. 1909

[235] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățăto-reși în comunele mai jos înseminate, din protopresbiteratul Mediaș se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Brateiu, salar de 600 cor. și anume: 330 dela comuna bisericească, iar pentru 270 cor. se va cere ajutor dela stat, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

2. Păucea, salar de 600 cor. și anume: 400 cor. dela comuna bisericească, iar pentru 200 cor. se va cere ajutor dela stat, relut de cuartir și lemne de foc.

3. Richisdorf, salar de 600 cor. și anume: 300 cor. dela comuna bisericească iar pentru 300 cor. se va cere ajutor dela stat cuartir, în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au să-și aștearnă rugă-rile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări îndatorăți fiind cei instituți a cânta cu copii la sf. liturgie și a contribui la fondul protopresbiterial pentru casa tractului conform concluziunilor în vigoare.

Cuincuenalele se vor computa numai după serviciu de 5 ani dela alegere.

Mediaș, în 9 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediașului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Romul Mircea
protopresb.

Nr. 405/909.

[228] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a Mermezeu-Văleni tractul Geoagiu, conform ordinului consistorial nr. 7550 Bis. din 1909 etc. se scrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa a III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sf. liturgie.

Orăștie, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa
prot., admin.

Nr. 492-1909

[218] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățăto-reși în comunele bisericești mai jos înseminate din protopresbiteratul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Boiul-mare, al II-lea post învățătoresc nou înființat, cu salar anual 600 cor. în rate lunare anticipative, cuartir și lemne de foc.

2. Meșendorf (filie), salar anual 1000 cor. și anume: din cassa bisericeii 100 cor., dela stat 660 cor., dela comuna politică 200 cor. și din cele 50% după darea directă 40 cor. Cuartir în edificiul școlii, lemnele necesare de foc și grădina de legumi. Cuincuenalele se vor cere dela stat.

3. Trapold, cu salar anual de 600 cor., cuartir în edificiul școlii și 3 stângini lemne de foc.

4. Zoltan, cu salar anual de 600 cor., cuartir în edificiul școlii, lemnele necesare de foc și grădina.

Aleșii la aceste posturi vor fi obligați a ține în Dumineci și sârbători străne, a instrui elevii de toate zilele și pe cei de repetiție în cântări liturgice și a le conduce în biserică.

Concurenții au a și înainta în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial, precum și a se prezenta înainte de alegere în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Sighișoara, 2/15 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetele parohiale conoernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

[219] 3-3

Publicațiune.

Pentru liferarea de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat Nr. 2 și 3.
4. Carne de vită.
5. Carne de vițel.
6. Carne de porc, și
7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220-250 elevi dela seminarul teologic-pedagogic gr.-or. român „Andreian” din Sibiu în anul școlar 1909-10.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste poziții să-și înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., în persoană la subscrisul până în 1/14 August a. c. inclusive, unde vor afla mai de aproape și condițiile speciale pentru încheierea contractului, cum și eventuale alte informațiuni.

Ofertele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta în scris oferte pentru resturile de mâncare dela mese și culină.

Sibiu, 1 Iulie n. 1909.

I. Belență,
econom semin.

Nr. 405-909.

[224] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa III-a Stăuini, tractul Geoagiuului conform ordinului consistorial Nr. 7552 B.s. din 1909, etc. să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sf. liturgie.

Orăștie, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa.
protopresb. adm.

Nr. 353-1909

(223) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Ripa Rimețului (clasa III-a) se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele, cu întregirea presorisă dela stat, sunt cele înseminate în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunii reglementare, sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Alba Iulia, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohiei.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Nr. 379/909.

[213] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a Richisdorf, protopresbiteratul Mediașului, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul susindicat, instruite cu testimoniu de 8 cl. gimn., absolutor teologic și atestat de calificățiune preoțească, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare și în biserică pentru a cânta, resp. ctive a celebra și predica.

Totodată se deobligă cel ales de paroh a contribui la fondul protopresbiterial pentru casa tractuală conform concluziunilor cari sunt în vigoare.

Mediaș, la 19 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al tractului Mediaș în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Romul Mircea,
protopop.

[220] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune, în parohia de cl. I-a Preșmer, cu filia Cărpeneș, protopresbiteratul Brașov, se scrie concurs în termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele postului de capelan sunt jumătate din toate venitele parohiale afară de congruă și simbrie.

Petițiunile se vor înainta în termenul indicat la oficiul protopresbiterial al Brașovului, îndatorați fiind concurenții a se prezenta în una din Dumineci în biserică, spre a fi cunoscuți poporului.

Comitetul parohial gr.-or. din Preșmer:

George Ludu, **Irodion Frates,**
[prezident. notar.

În conțelegere cu subscrisul.

Brașov, 22 Maiu 1909.

Vasile Voina,
protopresbiter.

Nr. 316-1909

[217] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a Tălmăcel, protopresbiteratul Sibiuului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea congruei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a celebra.

Sibiu, în 28 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Sibiu în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. Ioan Stroia,
protopresbiter.

Nr. 54/909

[233] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școlile confesionale gr. ort. române din mai jos înseminatele comune în protopresbiteratul gr. or. al Avrighului. se scrie prin aceasta concurs cu termenul până la 1/14 August 1909.

1. Arpasul-superior postul nou înființat de al treilea învățător cu salar anual de 1000 cor. și anume 900 cor. din ajutorul de stat și 100 cor. din cassa bisericii, cuartir și lemnele necesare pentru foc.

2. Porumbacul-inferior al doilea post de învățător cu salarul anual de 600 cor., cuartir și lemne pentru foc.

3. Sărata al doilea post de învățător cu salarul anual de 600 cor. și cu prospect de a se întregi după aprobarea alegerii până la 1000 cor. prin ajutor dela stat, cuartir și lemne pentru foc.

4. Ucea inferioară postul de învățător cu salarul anual de 600 coroane din cassa bisericii cu prospectul de a se întregi după aprobarea alegerii la 1000 cor. prin ajutor dela stat, cuartir și lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrighului (posta Avrigh, Felek Szeben vármegye) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sf. biserică spre a face cunoștință cu poporul și referințele locale și spre a-și arăta dexteritatea în cântări bisericești, având cei aleși a instrui elevii de școală în cântări și a cânta cu ei în biserică.

Avrigh, 5 Iuliu 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. orient. al Avrighului în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Ioan Căndea
protopresb.

Anunț.

Se caută doi învățăcei din familie bună, cari posed limba română și maghiară, precum cel puțin două clase gimnaziale sau reale, pentru prăvălia mea de coloniale și mixtă în Zlagna, comit. Albei-inferioare.

(222) 2-2

Traian Baic,
comerciant.

Nr. 270-1909

[214] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Măceu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru congruă.

Concurenții vor înainta cererile, instruite conform prescrișelor legii, subsemnatului oficiu în termenul anunțat. În acest timp conform dispozițiilor regulamentare se pot prezenta în parohie pentru a cânta în biserică, respective a celebra și cuvânta.

Hațeg, în 24 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comit. parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

(229) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos numite, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Mag, postul al II-lea nou înființat, salar 1000 cor., și adică dela biserică 100 cor., dela stat 900 cor., cuartir în natură și relut de grădina 20 cor.

2. Sacel, postul al II-lea nou înființat, salar 1000 cor., și anume dela biserică 100 cor., dela stat 900 cor., cuartir în natură și relut de grădina 20 cor.

3. Rinsadului, școală cu un singur învățător, salar 600 cor. dela biserică, cuartir și grădina în natură. După întregirea postului acestuia se va cere întregirea presorisă de lege dela stat.

Cei aleși pe lângă celelalte îndatoriri sunt obligați a instrui elevii în cântările bisericești și a provide cu ei în Dumineci și sârbători cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi își vor înainta cererile instruite conform legii (atestat de botez, atestat dela școlile medii, absolutorul ped., diploma de învățător și eventualele atestate de serviciu) la subsemnatul oficiu în Sibiu în timpul indicat, și să se prezinte și poporului în sf. biserică spre a se face cunoscut prin cântări.

Sibiu, 6 Iulie 1909.

În conțelegere cu oficiile parohiale respective.

Dr. Ioan Stroia,
protopresbiter.

Aviz.

La un birou (oficiu, cancelarie) din provincă (în comună fruntaș) se caută o **putere de lucru** (bărbat ori femeie) **stabilă** pentru manipulațiune, care să pozează limbile și să se deprindă și cu scrisul cu mașina. Reflectanții să se adreseze în scris până în 8 August n. c. la secretariatul Reuniunii agricole române din comitatul Sibiu, în Sibiu (Nagyszeben). Distribuțiunea (plate) e 60 cor. la lună.

(234) 2-3

(230) 2-3

Publicare de licitație.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistor Arhidiecesan sub 7434/1909 se dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuenle, zidirea unei școle nouă, în parohia gr. ort. Ighidșorful-româneș, protopresbiteratul Agnita.

Licitațiunea se va ține în cancelaria oficiului parohial la 26/8 August a. c. 2 oare p. m., unde doritorii pot până atunci vedea planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile mai amănunțite.

Prețul de strigare e 10800 cor. în care se cuprinde tot materialul brut: piatră, cărămidă, var, nisip, ciment, țiglă, lemn. Licitanții au a depune înaintea începerii licitațiunei vadiu de 10% dela prețul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare, iar ofertele închise au a se înainta oficiului parohial până la 12 ore în ziua licitațiunei.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a conoade cu lucrarea pe acela dintre întreprinzători, în care va avea mai multă încredere.

Ighidșorful-româneș în 5/18 Iulie 1909.

Comitetul parohial.